KOKAND UNIVERSITY HERALD SCIENTIFIC E-JOURNAL
ISSN: 2181-1695
QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI
KOKAND UNIVERSITY HERALD
ВЕСТНИК КОКАНДСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
OAK: 01-08/1819/6
www.herald.kokanduni.uz

OLIY TA’LIM TIZIMIDA TURIZMNING TARBIYAVIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI

Nafasov Doniyor Shernafasovich,
Urganch davlat pedagogika instituti Boshlang’ich ta’lim fakulteti dekani, v.b.professor.
nafasovdoniyor@gmail.com
DOI: https://doi.org/10.54613/nnh45y31

MAQOLA HAQIDA/ О СТАТЬЕ

Qabul qilindi: 6-noyabr 2026-yil
Tasdiqlandi: 9-noyabr 2026-yil
Jurnal soni: 20-A
Maqola raqami: 6

KALIT SO‘ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

oliy ta’lim, turistik faoliyat, tarbiyaviy samaradorlik, pedagogik tizim, takomillashtirish mexanizmi, qadriyatli tanlov, refleksiya, diagnostik qayta aloqa

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Maqolada oliy ta’limda turizmning tarbiyaviy samaradorligini oshirish tizimini takomillashtirish mexanizmlari nazariy-metodik jihatdan asoslanadi. Turistik tadbirning o‘tkazilishi, pedagogik jarayon sifati va talaba shaxsida kuzatiladigan o‘zgarishlar farqlanadi. Tashkiliy boshqaruv, didaktik loyihalash, qadriyatli tanlov, ijtimoiy hamkorlik, refleksiya hamda diagnostik qayta aloqa mexanizmlarining vazifalari ochib beriladi. Tadqiqot natijasi sifatida mexanizmlarni o‘zaro muvofiqlashtirish tartibi, amalga oshirish ko‘rsatkichlari va baholashga asoslangan tuzatish modeli taklif etiladi. Shuningdek, oliy ta’lim muassasalarida turistik faoliyatni tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari, talabalarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, ijtimoiy mas’uliyat, madaniyatlararo muloqot hamda jamoaviy hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlari yoritiladi. Turistik faoliyatning tarbiyaviy salohiyatini ro‘yobga chiqarishda ta’lim mazmuni, amaliy topshiriqlar, ijtimoiy hamkorlik va refleksiv faoliyatning uzviy aloqasiga alohida e’tibor qaratiladi. Taklif etilgan yondashuv asosida turistik dasturlarni loyihalash, ularning amalga oshirilish sifatini monitoring qilish hamda aniqlangan kamchiliklarga muvofiq pedagogik tuzatishlar kiritishning izchil tartibi asoslanadi. Mazkur mexanizmlar turizmni oddiy madaniy-ma’rifiy tadbirlar majmuasidan talaba shaxsining ijtimoiy, ma’naviy va axloqiy rivojlanishiga yo‘naltirilgan maqsadli pedagogik jarayonga aylantirishga xizmat qiladi.

ABOUT THE PAPER

Accepted: 6 November 2026
Approved: 9 November 2026
Volume: 20-A
Paper number: 6

KEYWORDS

higher education, student tourism, formative effectiveness, pedagogical system, improvement mechanism, value-based decision-making, reflection, assessment-based feedback

ANNOTATION

The article develops a theoretical and methodological framework for improving the formative effectiveness of tourism in higher education. It distinguishes between conducting a tourism activity, ensuring the quality of its pedagogical implementation and identifying changes in students’ development. The proposed mechanisms address organizational coordination, instructional design, value-based decision-making, community partnership, reflection and assessment-based feedback. Their functions, implementation indicators and interrelationships are specified. The resulting framework connects educational objectives with student activities, evidence of development and subsequent revision of the programme. Furthermore, the pedagogical conditions for organizing tourism activities in higher education institutions and their potential to develop students’ respect for national and universal values, social responsibility, intercultural communication and collaborative skills are examined. Particular attention is paid to the interrelationship between educational content, practical assignments, social partnerships and reflective activities in realizing the educational potential of tourism. The proposed approach establishes a consistent framework for designing tourism programmes, monitoring the quality of their implementation and introducing pedagogical adjustments based on identified shortcomings. These mechanisms are intended to transform tourism from a set of ordinary cultural and educational activities into a purposeful pedagogical process aimed at fostering students’ social, spiritual and moral development.

Kirish

Oliy ta’limdagi turistik faoliyat talabaga tarixiy-madaniy merosni o‘rganish, turli ijtimoiy guruhlar bilan muloqot qilish va jamoaviy mas’uliyatni amalda namoyon etish imkonini beradi. Turizmning global axloq kodeksida ham sayohat shaxsiy va jamoaviy rivojlanish bilan bog‘lanadi [1]. Biroq bu imkoniyatning mavjudligi har qanday sayohat tarbiyaviy natija beradi, degan xulosaga yetarli emas. Bunday natija maqsadli pedagogik tashkil etish va tegishli dalillar orqali aniqlanadi.

Muammo turistik tadbirlarni ko‘paytirish bilan cheklanmaydi. Tashriflar soni faoliyat hajmini, talabalar qoniqishi esa taassurotni ko‘rsatadi. Madaniy merosga mas’uliyatli munosabat, hamkorlik yoki axloqiy qaror qabul qilishdagi o‘zgarishlar alohida baholanishi kerak. Shu sababli tizimni takomillashtirishda maqsad, talaba faoliyati, tashkiliy sharoit va baholash o‘rtasidagi uzilishlarni aniqlash muhimdir.

Adabiyotlar tahlili

M. R. Boltabayev, I. S. Tuxliyev, B. Sh. Safarov va S. A. Abduxamidovning turizm nazariyasi hamda amaliyotiga bag‘ishlangan darsligi turistik faoliyatning mazmuniy va tashkiliy asoslarini yoritadi [2]. Ushbu yo‘nalishdagi bilimlar ta’lim turizmini loyihalashga tayanch bo‘lsa-da, pedagogik

tadqiqotda asosiy e’tibor talaba shaxsining rivojlanishi va unga ta’sir etuvchi sharoitlarga qaratiladi. D. Nafasov turizm vositasida talabalarning ijtimoiy-madaniy kompetentligini shakllantirish masalasini nazariy-pedagogik jihatdan ko‘rib chiqadi [3].

J. Biggsning konstruktiv muvofiqlashtirish yondashuvi kutiladigan natija, o‘rganish faoliyati va baholash vazifalarini bir-biriga moslashtirishni asoslaydi [4]. Bu g‘oyani turistik faoliyatga tatbiq etish mualliflik talqini sifatida qabul qilinadi. Masalan, hamkorlik maqsadi qo‘yilgan mashg‘ulotda yakuniy tarixiy test bilan bir qatorda guruhdagi kelishuv va individual hissa ham kuzatilishi lozim.

D. A. Kolbning tajribaga asoslangan o‘rganish nazariyasi bevosita tajribani refleksiv kuzatuv, tushunchalashtirish va amaliy sinash bilan bog‘laydi [5]. Mazkur nazariya sayohatdan keyingi muhokama va yangi vaziyatdagi topshiriqlarni loyihalashga yordam beradi. Uni tarbiyaviy sifatlarning avtomatik shakllanishi haqidagi qonun sifatida talqin qilish mumkin emas; pedagogik vazifa va madaniy kontekst alohida hisobga olinadi.

UNESCOning barqaror rivojlanish ta’limiga oid qo‘llanmasida kognitiv, ijtimoiy-emotsional va xulqiy o‘quv natijalari ajratiladi [6]. Bu farqlash turizmning tarbiyaviy maqsadlarini faqat bilim bilan chegaralamaslikka asos beradi. Yevropa Kengashining demokratik madaniyat kompetensiyalari doirasi qadriyatlar, munosabatlar, ko‘nikmalar hamda bilim va tanqidiy tushunishni birgalikda ko‘radi [7]. Milliy-madaniy mazmunga moslashtirishda ushbu manbalar konseptual tayanch sifatida qo‘llanadi.

J. A. Durlak va E. P. DuPre dasturlarni amalga oshirish sifati bilan natijalar o‘rtasidagi bog‘lanishni umumlashtirgan [8]. Ularning sharhi bevosita oliy ta’lim turizmiga bag‘ishlanmagan. Shunga qaramay, natija bilan birga dasturning amalda qanday bajarilganini tekshirish zarurligi mazkur tadqiqot uchun metodologik ahamiyatga ega. Tahlil qilingan manbalar asosida vazifa turizmning tarbiyaviy imkoniyatlarini takroriy tavsiflashdan ko‘ra, ularni amalga oshiradigan aloqalar va tuzatish tartibini aniqlashtirishdan iborat deb belgilanadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ish nazariy-metodik tadqiqot sifatida bajarildi. Manbalar mavzuga aloqadorligi, bibliografik tekshirilishi va pedagogik tushunchalarni asoslash imkoniyati bo‘yicha tanlandi. Tushunchaviy tahlil, manbalarni qiyoslash, nazariy umumlashtirish va pedagogik loyihalash usullari qo‘llandi. Ushbu maqola tizimli adabiyotlar sharhi yoki tajriba-sinov hisoboti sifatida taqdim etilmaydi; unda yangi empirik natijalar keltirilmagan.

Tahlilda tizimli, aksiologik va faoliyatga asoslangan yondashuvlar birlashtirildi. Tizimli yondashuv ishtirokchilar hamda jarayonlar aloqasini, aksiologik yondashuv tarbiyaviy maqsadning qadriyatli mazmunini, faoliyatga asoslangan yondashuv esa talabaning aniq harakatini ochishga xizmat qildi. Takliflar “muammo – ta’sir tartibi – kuzatiladigan dalil – tuzatish qarori” bog‘lanishi orqali ishlab chiqildi.

Natijalar

Pedagogik tizim maqsadlar, mazmun, subyektlar, vositalar va baholashning o‘zaro bog‘langan tuzilmasidir. Mexanizm esa ushbu qismlar o‘rtasidagi aloqani ishga tushiradigan va boshqaradigan tartib sifatida talqin qilinadi. Masalan, muzey bilan hamkorlik shartnomasi tashkiliy vosita hisoblanadi; o‘qituvchi, muzey xodimi va talabalar vazifalarini umumiy natijaga muvofiqlashtirish tartibi esa hamkorlik mexanizmini tashkil etadi.

Mexanizmni izohlashda besh savolga javob berish zarur: qanday muammo mavjud, kim harakat qiladi, qaysi vositadan foydalanadi, qanday o‘zgarish kutiladi va bu o‘zgarish qanday aniqlanadi? Faqat “integratsiya”, “innovatsiya” yoki “raqamlashtirish” deb nomlash amaliy ishlash tartibini ochmaydi. Shuning uchun maqolada har bir mexanizm vazifasi va diagnostik dalili bilan birga tavsiflanadi.

Tarbiyaviy samaradorlik belgilangan maqsadlarga muvofiq talabaning qarashi, tanlovi va amaliy xulqida aniqlangan o‘zgarishlar orqali baholanadi. Resurs sarfi bilan natija nisbati esa tashkiliy tejamkorlikni ifodalaydi. Kam xarajatli sayohat avtomatik ravishda kuchli tarbiyaviy ta’sirga ega bo‘lmagani kabi, qimmat safar ham yuqori pedagogik natijani kafolatlamaydi.

Tashkiliy boshqaruv mexanizmi turistik faoliyatni tarbiyaviy maqsadga muvofiqlashtirishdan boshlanadi. Dastur koordinatori muddat va resurslarni, o‘qituvchi topshiriq hamda baholashni, hamkor tashkilot esa obyekt mazmuni va tashrif sharoitlarini kelishadi. Talabalar marshrut va vazifalarni muhokama qilishda qatnashadi. Natijada javobgarlik umumiy ko‘rsatmadan aniq vazifalar taqsimotiga o‘tadi.

Didaktik loyihalash mexanizmi maqsadni kuzatiladigan harakatga aylantiradi. “Madaniy merosni qadrlash” maqsadi uchun talaba obyektni saqlash muammosini aniqlashi, muqobil yechimlarni solishtirishi va tanlovini dalillashi mumkin. Mazmun, topshiriq va baholash mosligi rejalash bosqichidayoq tekshiriladi [4]. Marshrutga kiritilgan har bir obyekt ushbu vazifaning bajarilishiga xizmat qilishi kerak.

Qadriyatli tanlov mexanizmi talabani manfaatlar va oqibatlarni tahlil qilishga jalb etadi. Masalan, tarixiy hududda tashrif buyuruvchilar qulayligi bilan merosni asrash talabi o‘rtasidagi vaziyat muhokama qilinadi. Talaba pozitsiyasini bildiradi, boshqa tomonning dalilini tinglaydi va zarur bo‘lsa qarorini qayta ko‘radi. Bunda milliy qadriyatlarga hurmat boshqa madaniyatlarni kamsitish bilan bog‘lanmasligi lozim [1; 7].

Ijtimoiy hamkorlik mexanizmi universitet, muzey, mahalliy hamjamiyat va talabalar o‘rtasida mazmunli vazifani birgalikda bajarishni tashkil etadi. Hamkor faqat ma’lumot yetkazuvchi emas, loyiha natijasini muhokama qiluvchi ishtirokchi hamdir. Talabalar tayyorlagan tashrif yo‘riqnomasi yoki madaniy obyekt tavsifi hamkorning fikri asosida qayta ishlanishi mumkin. Amaliy mahsulotning foydaliligi va talabaning individual hissasi alohida baholanadi.

Refleksiv mexanizm taassurotni tahlil qilinadigan tajribaga aylantiradi. “Nimani ko‘rdim?” savolidan keyin “Qaysi dalil qarashimni o‘zgartirdi?”, “Qarorim kimga ta’sir qiladi?” va “Yangi vaziyatda qanday yo‘l tutaman?” savollari beriladi. O‘qituvchi tayyor xulosani takrorlatish o‘rniga dalil, mulohaza va harakat o‘rtasidagi bog‘lanishni tekshiradi. Bunday tartib tajribani qayta anglashga yo‘naltiriladi [5].

Diagnostik qayta aloqa mexanizmi aniqlangan kamchilikni keyingi mashg‘ulotdagi aniq o‘zgarishga bog‘laydi. Agar talaba madaniy faktlarni bilsa-yu, manfaatlar to‘qnashuvini asoslay olmasa, ko‘proq ma’ruza berish yetarli bo‘lmasligi mumkin. Bu holatda muqobil qarorlarni qiyoslash topshiriqlari kuchaytiriladi. Baholash natijasi dastur mazmuni, topshiriq yoki qo‘llab-quvvatlash usulini tuzatishga xizmat qiladi.

1-jadval.

Mexanizmlar va ularning ishlash dalillari

Mexanizm	Asosiy amalga oshirish tartibi	Kuzatiladigan dalil
Tashkiliy boshqaruv	Natija va vazifalarni ishtirokchilar bilan kelishish	Mas'ullar va muddatlar aniqligi
Didaktik loyihalash	Maqsadga mos topshiriq va baholashni tanlash	Topshiriq va mezon mosligi
Qadriyatli tanlov	Muqobil qaror va oqibatlarni muhokama qilish	Dalillangan shaxsiy qaror
Ijtimoiy hamkorlik	Hamkor bilan umumiy mahsulot yaratish	Individual hissa va hamkor fikri
Refleksiya	Dalil va harakat aloqasini tahlil qilish	Asoslangan qayta xulosa
Diagnostik qayta aloqa	Natijaga mos pedagogik o'zgartirish kiritish	Tuzatish va uning keyingi natijasi

Jadval muallif tomonidan nazariy tahlil asosida tuzilgan. Mexanizmlar mustaqil tadbirlar emas: rejalashda belgilangan natija topshiriqda amalga oshiriladi, hamkorlikda namoyon bo'ladi, refleksiyada anglanadi va baholash orqali qayta loyihalanadi. Bir bo'g'indagi uzilish boshqalarining imkoniyatini cheklashi mumkin.

Dastlab boshlang'ich vaziyat aniqlanadi: talabalarning oldingi turistik tajribasi, madaniy obyekt haqidagi bilimlari va amaliy topshiriqni bajarish imkoniyatlari o'rganiladi. Bu ma'lumotlar talabalarni qat'iy toifalarga ajratish uchun emas, vazifalarni moslashtirish uchun ishlatiladi. Keyin ustuvor natija va uni ko'rsatuvchi dalillar belgilanadi. Bir mashg'ulotga haddan tashqari ko'p tarbiyaviy maqsad yuklash kuzatuv va baholashni murakkablashtiradi.

Tayyorgarlikda talabalar manbalar bilan tanishadi, savollar tuzadi va guruhdagi rollarni kelishadi. Safar davomida obyektni kuzatish muammoli topshiriq bilan bog'lanadi. Yakunda guruhiy mahsulot individual izoh bilan to'ldiriladi. Keyingi mashg'ulotda boshqa vaziyat berilib, oldingi qaror mezonlaridan foydalanish tekshiriladi. Ushbu ketma-ketlikning aniq muddati fan dasturi va marshrut sharoitiga moslashtiriladi.

Masalan, tarixiy mahallaga tashrifda guruh "Sayyohlar uchun foydali va mahalliy hayotga hurmatli yo'riqnoma qanday bo'lishi kerak?" savolini o'rganishi mumkin. Talabalar axborot to'playdi, mahalliy vakilning fikrini rozilik asosida qayd etadi va tavsiyalar ishlab chiqadi. So'ng tavsiyalarning asoslanganligi muhokama qilinadi. Bu ssenariy taklif etilayotgan tartibning amaliy misoli bo'lib, o'tkazilgan tajriba natijasi emas.

Muhokama

Raqamli vositalar manbalarni ulashish, elektron kundalik yuritish va qayta aloqa berishga yordam beradi. Biroq platformaga kirishlar soni qadriyat yoki mas'uliyatning rivojlanganligini bevosita bildirmaydi. Virtual tashrifda ham kuzatuv, tanlov va muhokama topshiriqlari talab etiladi. Moliyaviy, jismoniy yoki texnik cheklovlar sabab safarda qatnasha olmagan talabaga bir xil tarbiyaviy maqsadga xizmat qiladigan muqobil faoliyat taklif qilinadi.

Baholashda amalga oshirish sifati va tarbiyaviy natija alohida qayd etiladi. Birinchisi rejalashtirilgan topshiriqlar bajarilgani, refleksiya tashkil etilgani va ishtirok imkoniyati ta'minlanganini ko'rsatadi. Ikkinchisi talabaning dalillash, hamkorlik va mas'uliyatli harakatidagi o'zgarishga tegishlidir. Natija past bo'lsa, dastur g'oyasi bilan uning bajarilishidagi kamchilikni ajratish zarur [8].

2-jadval.

Baholash dalillari va tuzatish qarorlari

Baholash yo'nalishi	Asosiy dalil	Ehtimoliy tuzatish
Amalga oshirish sifati	Topshiriq, vaqt va qayta aloqa qaydlari	Jarayonni qayta tashkil etish
Qadriyatli dalillash	Vaziyatli topshiriqda asoslangan tanlov	Muqobil qarorlarni qiyoslash
Hamkorlik	Kuzatuv va individual hissa	Rollarni qayta taqsimlash
Mas'uliyatli harakat	Vazifa va kelishuvga amal qilish	Individual ko'mak berish
Refleksiya va ko'chirish	Yangi vaziyatdagi qaror izohi	Kechiktirilgan topshiriq berish

Baholash vositalarining talqini uchun validlik dalillari talab etiladi [9]. Kuzatuv mezonlari aniq harakatni ifodalashi, ikki baholovchi bir xil talaba ishini qiyoslab ko'rishi, vaziyatli topshiriqlar esa maqsad mazmunini yetarli qamrab olishi lozim. Jadvaldagi mezonlar tayyor standart emas; ularni ekspertiza va dastlabki sinov orqali aniqlashtirish zarur.

Keyingi empirik tadqiqotda boshlang'ich va yakuniy natijalar bilan birga kechiktirilgan baholashni qo'llash maqsadga muvofiq. Taqqoslash guruhlari mavjud bo'lsa, ularning boshlang'ich farqlari, qatnashuv darajasi va guruh tarkibidagi o'zgarishlar hisobga olinadi. Faqat yakuniy foizlar oshganiga qarab sababiy ta'sir haqida xulosa chiqarilmaydi. Statistik tahlil o'lchov turi va tadqiqot dizayniga mos tanlanadi.

Taklif etilgan tizimning o'ziga xos tomoni mexanizmlarni umumiy nomlashdan ularning ishlash dalili va tuzatish qaroriga o'tishidadir. Bunda tashkiliy intizom pedagogik natijaning o'rnini egallamaydi, lekin uning yuzaga kelishi uchun sharoit yaratadi. Refleksiya faoliyat mazmunini anglashga, diagnostika esa navbatdagi qarorni asoslashga xizmat qiladi. Takomillashtirish uzluksiz dalil yig'ish va maqsadli o'zgartirish jarayoni sifatida tushuniladi.

Modelning cheklovi uning hozircha nazariy asoslanganligidir. Turli mutaxassisliklar, hududlar va turistik formatlarda mexanizmlar bir xil natija bermasligi mumkin. Keyingi tadqiqotlarda mexanizmlarning alohida hissasi, o'zaro ta'siri va natijaning vaqt davomida saqlanishi tekshirilishi kerak. Mahalliy hamjamiyat fikri va talabalarning individual imkoniyatlari ham baholash mazmuniga kiritilishi zarur.

Xulosa

Oliy ta'limda turizmning tarbiyaviy samaradorligini oshirish tizimini takomillashtirish maqsad, faoliyat, hamkorlik, refleksiya va baholash aloqalarini boshqarishni

talab etadi. Mexanizmning amaliy qiymati uning nomi bilan emas, bajaruvchisi, ta'sir tartibi, kuzatiladigan dalili va tuzatish imkoniyati bilan belgilanadi. Maqolada asoslangan olti mexanizm ana shu aloqalarni muvofiqlashtirishga yo'naltirilgan.

Amaliyotda turistik dasturga aniq tarbiyaviy natijalar, vazifalar taqsimoti, vaziyatli topshiriqlar va individual refleksiya vositalarini kiritish tavsiya etiladi. Dastur bajarilishi va talaba rivojlanishi alohida tahlil qilinib, aniqlangan muammoga mos o'zgartirish kiritilishi lozim. Ushbu takliflarning samaradorligini tasdiqlash uchun puxta diagnostika va taqqoslash imkonini beruvchi tajriba-sinov ishlari talab qilinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. World Tourism Organization. Global Code of Ethics for Tourism. 1999. Article 2. https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2019-10/gcetpassportglobalcodeen.pdf
2. Boltabayev M. R., Tuxliyev I. S., Safarov B. Sh., Abduxamidov S. A. Turizm: nazariya va amaliyot. Toshkent: Barkamol fayz media, 2018. 400 b.
3. Nafasov D. Theoretical and pedagogical aspects of forming sociocultural competence of students in tourism // European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. 2020. Vol. 8, No. 12. P. 70–72. https://www.idpublications.org/ejrres-vol-8-no-12-2020/
4. Biggs J. Enhancing teaching through constructive alignment // Higher Education. 1996. Vol. 32. P. 347–364. DOI: 10.1007/BF00138871.
5. Kolb D. A. Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1984.
6. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. Paris: UNESCO, 2017. DOI: 10.54675/CGBA9153.
7. Council of Europe. Reference Framework of Competences for Democratic Culture. Vol. 1: Context, Concepts and Model. Strasbourg: Council of Europe, 2018. https://www.coe.int/en/web/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture/rfcdc-volumes
8. Durlak J. A., DuPre E. P. Implementation matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation // American Journal of Community Psychology. 2008. Vol. 41. P. 327–350. DOI: 10.1007/s10464-008-9165-0.
9. AERA, APA, NCME. Standards for Educational and Psychological Testing. Washington, DC: AERA, 2014. https://www.testingstandards.net/open-access-files.html
10. Chen S. X., Yu L., Tse S. W. T., Zhang Y. When travel teaches: Unpacking student outcomes in educational tourism // Tourism Management Perspectives. – 2025. – Vol. 58.
11. Azanza G., Fernández-Villarán A., Goytia A. Enhancing Learning in Tourism Education by Combining Learning by Doing and Team Coaching // Education Sciences. – 2022. – Vol. 12, No. 8.